

TELEGRAFUL ROMANU

Nr. 40. ANULU XIV.

Telegrafulu este de doue ori pe septemana: joi'a si Duminic'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catre espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 22 Maiu (3 Iuniu) 1866.

Insertele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a doua ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Noi Franciscu Iosifu I.,

din grati'a lui Ddieu Imperatoriulu Austriei, Regele Apostolicu alu Ungariei, Boemiei, Galitiei si Lodomeriei, Regele Lombardiei, Venetiei si Iliriei, Archiducele Austriei, Marele Principe alu Transilvaniei si Comitele Secuiloru scl. scl.

Ilustri, Reverendi, Respectabili, Magnifici, Generosi, Egregii, Onorabili, Intielepti si Pravediatori, Credintiosi, ai Nostri de Noi sinceru iubiti!

Condusi de acea intentiune parintésca, cá si Marele Nostru Principatu Transilvania sa se bucure de folósele provenitóre de amortisarea datoriei sele pentru desarcinarea de pamentu intr'acelu modu, cum s'a introdusu acést'a in tote celelalte tieri de sub coron'a Nóstra, spre a esecutá mai departe patent'a Nóstra imperatésca din 1 Ianuariu 1856, prin care s'a statoritu, ca in ce modu si din care isvóre sa se dé despágubirea urbariala celoru indreptatiti cu cea mai putinciósá grabire, si pre lángha sustinerea drepturiloru tuturoru celeru interesati: amu aflu cá in privinti'a modulu, procedurii si a mijlóceloru, cari are a le prestá tier'a spre amortisarea obligatiuniloru de desarcinarea pamentulu se emitemu urmatórele dispusetiuni:

§ 1. Sortirea obligatiuniloru transilvane de desarcinarea pamentulu are sa se incépa in 30 Iuniu 1866, si se va continuá de aci incolo totu la jumetate de anu, in 30 Iuniu a fiacáru anu.

§ 3. Pre lángha amortisarea prin sortire, carea se va face dupa planulu alaturatu, potu fi rescumperate obligatiunile si prin cumperarea loru in modu bursariu, pána candu se va aflá acést'a de folosu pentru fondulu de desarcinarea pamentulu.

Acést'a cumperare nu póte se tréca nici odata preste jumetate din aceea suma de obligatiuni, cari vinu a fi platite indereptu in alu dispusetiuniloru de mai susu.

§ 4. Obligatiunile sortite se voru plati indereptu dupa siese luni dela sortire cu deplinulu loru pretiu nominalu, convertatu in valuta austriaca.

Pentru obligatiunile sortite spre platire indereptu incéta deodata cu terminulu prefriptu pentru solvirea indereptu ori ce cametuire mai departe.

Obligatiunile sortite, cum si terminulu platirii capitatulu si a nsureloru se voru publicá indata dupa fiacare tragere.

§ 5. Obligatiunile, care suntu de platitu indereptu dimpreuna cu cuponii loru pre lángha o cuientantia libera de timbru sunatóre despre capitalu, si in casu, candu pre lángha obligatiune nu s'aru mai aflá nici unu cuponu, si despre cuponii alu cároru terminu de platire s'a implinitu pána la diu'a platirii indereptu, trebe sa se predé de cátra partide cassei fondulu de desarcinarea pamentulu; pentru cuponii cari lipsescu, si alu cároru terminu de platire inca nu s'a implinitu e in sa a se plati despágubire in bani gat'a.

§ 6. Pentru obligatiunile pre cari jace secvestru, prohibitiune, séu altcum vre o notatiune, inainte de a se solvi capitalulu trebe sa se efeptuiesca desfiintierea secvestrulu, prohibitiunei ori prenotatiunei dela autoritatea, carea le-a dispusu.

§ 7. In privinti'a platirii afara a capitalulu la acele obligatiuni, care suna pre numele fonduriloru, bisericiloru, monastiriloru, fundatiuniloru, instituteloru publice si ale altoru corporatiuni suntu a se urmá acele normative, cari trebe observate si la prescrierea de atari obligatiuni.

§ 8. Obligatiunile sortite, cari suntu platite, si cele rescumperate in modu bursariu se voru sterge din cártile de creditu si se voru gauri.

§ 9. Sortirea se va face publicu sub conducerea directiunei fondulu de desarcinarea pamentulu in modulu indatinatu la atari sortiri.

§ 10. Ducerea in finitu a sortirii, cum si rescumperarea bursara se va face dupa instructiunile emise in acésta privintia.

Pe lángha care Ve remanemu cu bunavointi'a si grati'a Nóstra cesaro-regésca si mare principésca nestramutabilu aplecati.

Datu-s'a in Castelulu Nostru de desfatere Schönbrunn in 6

Maiu anulu o mia optu sute siese-dieci si siese, alu imperatreei Nóstre alu optu spre-diece-lea.

Franciscu Iosifu m. p.

Franciscu c. de Haller m. p.

G. d. c.

Stefanu Horváth m. p.

Sabiu 20 Maiu. Consistoriulu apelatorialu s'au constituitu la Mitropoli'a nóstra romána de relegea gr. resariteana cu observarea tuturoru formelor legali. Presiedintele, precum se intielege de sine, este Escelenti'a Sea D. Andreiu Baronu de Siagun'a; membrii lui suntu: Dnii Eppi, Procopiu Ivacicovicu alu Aradulu, si Ioann Popasu alu Caransebesiulu; din partea clerulu regulatu, adeca monachalu: Nicolau Popea Protosinghelu archiepiscopescu, si Mironu Romanu Protosinghelu episcopescu din Aradu; din partea clerulu parochialu, Parintii Protopopi: Ioann Marcu alu Lugosiulu, si Ioann Tiaranu alu Lipovei, si Parochii: Georgiu Vasilevicu din Giula, si Lazaru Tiapu din Zorlentiu mare; in urma cá Actuariu au functiunatu Moise Lazaru Diaconu archiepiscopescu.

Audimu, ca Escelenti'a Sea Par. Archiepiscopu si Mitropolitu au inauguratu constituirea Consistoriulu apelatorialu la Mitropoli'a nóstra prin o cuventare fórte momentósa, si ne-amu tiné de norocosi, candu o amu putea capatá spre publicare.

Dupa finirea Consistoriulu apelatorialu voru urmá consfaturile archieresce asupra afaceriloru mai momentóse, care dupa institutiunile Bisericei nóstre au a se pertractá in Sinodu anulu de Archierei.

Eveneminte politice.

Sabiu 21 Maiu.

Membrii deputatiunei regnicolare de partea unгурésca au datu asiá dara respunsulu (replica.) Acestu respunsu spune „Pest. Cor.“ ca incátu privesce autonomi'a Croatiei corespunde dorintieloru Croatiloru; ceea ce privesce afacerile comune se replica din partea unguriloru, ca nu au sositu tempulu de a se puté pronuntia in privinti'a acést'a. In privinti'a teritoriala se sustine integritatea Ungariei; in fine se reserva pentru diet'a unгурésca, la carea sa ia parte si Croati'a, legile civile si criminale si dreptulu publicu.

Respunsulu acest'a lu da partea unгурésca cu acea adangere, ca parerile deputatiunei regnicolare sa se astérna dietei adunate in Pest'a spre a fi confirmate in instanti'a din urma, si déca primesce apoi si Croati'a conditiunile din trensulu, atunci coron'a sa dea sanctiune complánarei statorite intre aceste dóne parti. In contradicere cu cele ce amu aflu pána aci, cetimu acum ca deputatiunea croata se va grabi cu respunsulu, atât'a in sa totu se adeverece, ca se va face intru un'a unu raportu si cátra diet'a croata.

Din Croati'a respective Agri'a aflámu, ca s'a predatu banulu o adresa de loialitate din partea cetatieniloru spre a o substerne Majestátiei Sele Imperatulu.—

In dilele din urma scirile resbelice se paru a se mai domoli. „Conferintie séu congressu“ se aude din tote párti, pentru cá sa se incungiure resboiulu ce aru putea sguduí Europ'a si aru imbránci pe mai multu tempu desvoltarea omenimei. Despre congressu se vorbesce inca mereu si se si arata cari voru fi reprezentantii puteriloru la acéla, dara cu tote aceste cetimu, ca intáriturile pe partea stángha a Dunárei (in apropierea Viennei) se continua; ca in apropierea margineloru austriace se afla gramadite trupe prussiane; ca scirile ce se respandise despre sistarea miscárilor de trupe in Prussi'a se demintu.

In lips'a de sciri mai positive se ocupa diuaristie'a acum multu cu modulu de compensatiune, prin care s'aru putea impacá odata Europ'a. O astfelu de scire circuléza acum prin diuaristica, dupa care Itali'a sa capete Veneti'a, iara Austri'a cá despágubire sa capete Bosni'a si Ertiegovin'a, pre care in sa sa le cástige Itali'a dela Turci, cum? nu se spune. Mai departe pentru Holstein sa fia Austri'a despágubita la Renu s. a. m. d.

Din Florenti'a se telegraféza, ca inolarea de voluntari se va incepe cátu mai curendu. Nrulu voluntariloru celoru trimisi la de-

posite (depôts) suntu 25,000 și alte 25,000 suntu insinuati la comitetele de înrolare. „L'avenir national“ spune; ca armata italiana s'a mai înmulțit cu 50 de bataliuni garda mobilă și cu bataliuni a cincilea la toate regimentele de infanteria. Mass'a acésta care face cam la 60 de mii este destinată contra brigantagiului, carele earasi se misca. Gard'a națională se spune ca au avut și până acum atacuri formale în mai multe părți ale Neapolitanei. Brigantii se fia 12000 la număr, cu toate aceste vre-o câteva bataliuni de garda națională voru fi de ajunsu spre ai nimici, pentruca poporul e cu totul în contr'a acestoru încercări reacționare.

Din Spania iara se repetiescu scirile despre conjurațiuni și pronunțiamente din partea militiei. Regimulu singuru constatéza acésta asigurandu ea au luatú toate măsurile spre a suprima ori ce simptomu de disordine.

Monitoriulu Franciei împartășiesce ca not'a identică în privința congresului au ajunsu la locul destinat și spera respunsu favoritoriu. Se dice ca fiindu secretariulu de stat din Angli'a, Layard, la Napoleonu, candu au esitu din sala de audiență aru fi disu celu din urma cu voce tare „nous sommes d'accord“, de unde se deduce ca reprezentantulu Angliei facendu propunerii pacifice aru fi castigatu și pre Napoleonu pentru acestea.—

Turcii'a erá de totu amenințatóre mai deunadile asiá încátu unele diuare au cugetatu a nu gresí latindu sciri ca au intratu dejá Turcii în Romani'a. Se afirma inșă ca au fostu datu o nota puteriloru, prin care le incunoscíntiasa despre intrarea trupelor ei în principate. Franța și Rusia ia strigatu: pas trop de zèle (prea multu zel) și asiá Turcii'a s'a lasatu de toate, mulțiamindu-se cu înmulțirea corpurilor de armată la Dunare cu vre-o câte-va divisiuni.—

Principele Carolu au notificatu oficialu suirea sea pe tronulu Romaniiei prin consiliu din București la toate puterile straine. Despre referințele ce voru observá inșă consulatela fatia cu densulu amu spusu în urulu trecutú. Suntú sciri ca Franța, Itali'a și Prussia aru fi plecate alu recunósce. —

Raportulu comisiunii de control'a detoriilor de statú.

Diuaristic'a se ocupa foarte multu de raportulu acésta. Elu este lucratu cu precisiune, cuprindendu multe detalieri, form'a o are cá și pe timpul senatului imperialu, sub umbr'a cărui au resaritu acésta institutiune.

Incátu privesce partea curatu financiară, constatéza raportulu, ca administratiunea financiară de oparte și banc'a națională de alta si-au implinitu obligamintele lorú întru toate în anii 1864 și 1865. Detoriile de depositu din 30 Iunie 1865 de 33. 7 milioane și dela finea lui Decembre 1865 de 36. 1 milioane s'a fostu rafuitu până la 8 Martiu 1866 încátu au remasu numai restulu de 7. 8 milioane. În edarea biletelor de tesauru (tresorscheine) vede comisiunea numai o înmulțire a detoriei flotante. Mesur'a cea mai nouă financiară, prin carea notele de 1 și 5 fl. se dechiara de note ale statului, nu o afla comisiunea în consunantia cu articolulu 22 din contractulu dela 24 Ianuaru 1857, prin care se opresce edarea de note de statú cu cursu silitu (Zwangscours), și cu § 21 și 28 din statutele de banca, prin care acésta are privilegiulu de a edá singura „note, neukurabile și platibile aducatoriului la cerere“, mai incolo cu decisiunea, ca toate platirile la banca sa se faca în note de banca séu în moneta legiuită.“

Comisiunea cere mai departe câtu mai grabnic'a completare a legii în privința edării notelor de statú, cá sa scie între alte, ca cine are obligamentulu de a face astfelu de note și ce forma sa li se dea și ce sa se faca cu acele care nu suntú în cursu. Apoi incheia:

„Comisiunea prea credincioasă și supusă, în prea umilitulu ei raportu de fatia, tinendu-se strinsu întru urmarea decisiuniloru legii din 27 Octobru 1865, si-a depusú observările ei la singuraticela întrebări și obiecte.

„Aceasi nu va sa între în o eruire și mai detaliată a mesuriloru descrise în acestu prea umilitu raportu, cari mesurii s'a luatú de către administratiunea financiară în timpul din urma, și acésta din caus'a referințelorú în care se afla astadi patri'a, de și acele mesurii suntú de natura de a provocá afari eruirii.

„Ea (comisiunea) inșă nu aru coresponde detoriei ei patriotice și prea înaltei increderi, de carea din prea înaltá gratia se bucura, deca nu aru aduce la cunoscinti'a Majest. V. acele observări, la care trebuie se duca cu impetuós'a necesitate, o apretiare ne preocupată a stărei financiare și a referințelorú creditului austriacu de optu luni încóce.

„Imprumutulu acésta pe bazea legii dela 23 Noemvru 1861 au fostu celu d'antăiu, carele s'a contractatu dela suspenderea legii cardinale de statú despre reprezentanți'a imperială și fără de consimțimentulu senatului imperialu, asiguratú în acea lege precumu și în biletulu din 17 Iuliu 1860 și în art. II alu diplomei din 20 Octobru 1860. Încheierea acestui imprumutu, făcută în unu tempu, candu pacea inșă nu erá amenințată, au causatu condițiunile cele mai nefavoritóre și îngreunátóre și au trasu dupa sine o esențială

scarire a cursului tuturor hârthielorú de statú, cărui se mai adause apoi o urcare generală a usurei (Zinsfluss) și a scăderii pretului tuturor celorlalte efecte, ceea ce au avutú o influență pagubitóre asupr'a economiei naționale.

„Deca deja prin acésta se imbuldiesce convingerea, ca în Austri'a fără de pagubele cele mai însemnate numai póte lipsi tempu mai îndelungatu conclucrarea reprezentanției poporului la administratiunea financiariloru imperiului, a cărui (reprezentanție) activitate este numai temporalu suspendată de Majestatea Vóstră: atunci acésta convingere devine neresisibilă fatia cu incurcaturile, care amenință în timpul de fatia pacea și fatia cu măsurile financiare luate sub presiunea împregiurárilor.

„Credincioasă și supusă a comisiunii și tine dăra de detoria, a esprime pe fatia și fără de reserva acésta convingere înainte treptelorú Tronului pré înaltu. Ea (comisiunea) se simte cu atât'a mai chiamată spre acésta, pentruca, fatia cu situatiunea referințelorú prezente se pare a fi de lipsa și neamanabile sosirea acelu tempu, în care sa fia pulincioasă reactivarea unei comisiunii de controlu a detoriilor de statú, esite din alegerea reprezentanției imperiului și până la care ea are sa veghicze asupr'a manipulării cu detoriile statului.

„Pentruca comisiunea, în consunantia cu raportulu prea umilitu din 18 Oct. 1865, trebuie sa repetiasca observarea, ca activitatea ei, care are dea primii măsurile financiare de faptă complinită și a se tiemuri numai la supraveghiere, cá cu detoria de statú sa se manipuleze în întielesulu decisiuniloru deobste cunoscute, nu póte fi pusă pre aceeași linia cu cea a acelei corporatiuni, care o esercită dreptulu reprezentanției imperiali, controlandu și veghiandu asupr'a detoriei de statú, încátu înmulțirea datoriei sa se faca numai pe cale constituțională. Acésta are asiá dăra esaminarea tuturor mesuriloru financiare din acestu punctu de vedere și deca esaminarea ese negativă, este îndreptată și îndatorată a-i negá conclucrarea sea.

„Deca o atare institutiune este de lipsa pentru unu statú a cărui creditu este slăbitu, atunci însemnatarea i cresce, ba se face neînăturabilă, în tempuri candu se facu pretensiunile cele mai grele la patriotismulu popórelorú spre a sacrificá.“

Acestu raportu și are astadi o însemnătate dublă, pentruca pre lângă dăra de séma despre detoriile statului s'a atinsu și o córdă politică, carea bate la redeschiderea senatului imperialu și preste totu la suspendarea suspensiunii constituției din 26 Fauru 1861.

Press'a centralistică nu au lasatu ocașiunea sa tréca și îndată au începutu a se pronunțiá în întielesulu comisiunii. Fóia oficială „W. Z.“ inșă nu astépta îndelungu cu deslusirea în ceea ce privesce însemnatarea politică. Ea se pronunția astfelu:

„Comisiunea de controlu s'a simțitu necesitată, și acésta de siguru numai din tendința patriotică, a veni și la cruii politice, întinandu cu accentu deosebitu lips'a conchiamării neîntârđiate a senatului imperialu.

„Deca acésta corporatiune prea stimabilă pune o ponderosită pe conclucrarea unei reprezentanții a imperiului la administratiunea financiariloru statului, ea da espressione unei idei, unei dorințe, pe care regimulu imperialu o au recunoscutu deplinu și de repetite ori. Dăra ceea ce nu au adusu înainte comisiunea de controlu aceea sa se esprime aici, adeca, ca posibilitatea unei stări constituționale cu putere de viétia se póte ajunge numai prin contielegerea popórelorú, nici o dată inșă prin reintórcerea la forme ce în faptă numai au nutritu discordia popórelorú.

Tint'a cea dorită se ajunge numai pe calea deja calcată a pertratárilorú, cari s'au începutu acolo și cari acolo trebuie sa se începă, unde unu dreptu mai vechiu constituționalu cere impacarea cu pretensiunile presentelui și cu starea imperiului cá putere. Parásirea acestei căli aru fi cu atât'a mai de váieratu fatia cu interesele imperiului, cu câtu spiritulu ce se manifesta în pertratári facu cá speranți'a de o succedere sa devina totu mai temeinică.“

Cuvintele aceste oficiali ne dau destulă deslusire cumu cugeta ómenii în regiunile mai înalte despre starea lucrurilorú de astadi.

Revista diuaristică.

„Hungaria“ aduce din o epistola ce i se tramite din comitatulu Tolna urmátórele: Noi ducemu aici o viétia foarte posomorită și ce e mai reu în totu lucrulu, nu ni se arată de nici o parte vre-o îndreptare spre bine. Cu câtă bucuria nu priviamu noi deschiderea dietei, câtu nu asteptámu noi dela activitatea ei, câtu nu puteamú asteptá cu dreptu cuventu chiaru și cu privire la cuventulu de tronú, și ce s'a făcutu până acum'a? — Nimic'a. De siese luni suntú domni adunati; abiá au adusu în fiintia dóne adrese pre lângă lungile lucrári de verificatiune, au compusú comisiuni și subcomisiuni și cu acésta amu ajunsu la sfersitu. Cu atât'a inșă nu ni s'a ajutatú nimic'a; noi asteptámu cu doru dupa mantuitóre a faptă, carea sa ne scape din blastemulu.

ce ne submineza starea materiala. Vom a traí, pentruca avem dreptu a traí, dara asiá dupa cumu a mersu pâna acum nu mai merge, pentruca in tipulu acest'a ne stingemu cu totii. Sa aruncâmu numai o privire preste comitatulu celu odinóra atátu de in-floritu si trebue sa ne spáriemu de strafarmarea din anii din urma. Seraci'a e generala! Lips'a nóstra nu se domolesce prin deductiuni juristice; póte cine-va sa conserve dreptulu seu si totusi sa mijlo-césca si ajutoriu.

Pe câtu putemu culege din adresele dietei s. a. m. d., si regimulu si diet'a se afla pre terenu comunu, pre sanctiunea pragmatica. Majestatea Sea a strapusu dietei intr'atát'a iniciativ'a in privint'a invoirei monarchiei, încátu ea (diet'a) sa formuleze afacerile comune si sa se pronuntie asupr'a pertratárei comune. Tóta lumea scie, ca cestiunea acést'a involvá viitorulu intregu alu monarchiei. De ce traganu atát'a tempu asiá dara diet'a deslegarea cestiunei acesteia? de ce i este téma, de a oferí prea multu ori prea putínu? — Nimic'a nu e asiá de reu, cá a nu oferí nimic'a. Punctulu de manecare, sanctiunea pragmatica, e comuna; ca Ungari'a vrea sa-si conserve drepturile sele autonome, fára de a jigni câtu de putínu drepturile monarchiei, inca e cunoscutu, ce póte fi dara caus'a traganárei? De ce nu au ómenii curagiulu a spune curatu si pe fatia, ce voru, cá sa scie si tiér'a ce are de asteptatu si de are sa spereze la unu venitoriu mai bunu. Domnii deputati ai nostri sa nu se mire déca câtu mai ingraba le voru merge din partea alegatorilor loru admonitiuni, cá sa puna odata capetu stagnatiunei de fatia.

Negotiu si tóte suntu de spáriatu; bani nu avemu nici cá sa platimu dárile si inea perspectiva de reshoiu — frumoáa situatiune in care ne aflámu.

„Pesti Nápló“, dice „Zkf“, „subtitul'a de „pâneri despre assimilatiunea Transilvaniei“ desvólta principii, care, déca representa programulu partidei lui Deák, documentéza simplu, ca nationalitá-tile nemagiare ale corónei ungurescu au sa primésca câtu mai curendu lupt'a contra Schmerlingiloru loru magiari, lupt'a, carea o au purtatu d. e. galitianii si boemii pâna la 1865 contr'a lui Schmerling de dincóce (pentru noi de dincolo R.) de Lait'a. Cuprinsulu pâneriloru mai susu amintite se afla in urmatóarele puncte cardinale: „Regimulu parlamentariu ungurescu cu ministri respunsabili e de a se estinde si asupr'a Transilvaniei.“ De óre ce liberalii magiari respunsabilitatea o iau in intielesulu regimulu parlamentariu, dupa care ministerulu ungurescu, carele aru avé a guverná si Transilvani'a, are sa se recrutéze din majoritatea dietei din Pest'a, care ministeriu apoi aru trebui sa guvernéze dupa voint'a acelei majoritáti, si fiindu ca legea electorala transilvana dela 1848 intaresce elementulu magiaru transilvanu la diet'a din Pest'a pe spelele elementulu celui románu, asiá simburele golu alu sentintiei de mai susu este: in viitoriu au sa domine magiarii Transilvania. „P. N.“ deduce dara fórté firesce din principiulu regimulu parlamentariu ca oficiile este mijlocitu séu nemijlocitu din alegerile de dupa constitutiunea avitica sa cada, si sa fia suplinité prin oficiali denumiti de ministerulu ungurescu. Acést'a nu insemnéza alt'a decátu simplu nimicirea tuturor institutiuniloru municipale istorice si a privilegiiloru marelui principatu, in favórea unei burocratisári a acestuia prin oficiali magiari. Principiele tocni'a memorate cuprindu si o amenintiare principiala a regatulu triunitu, pentruca in numele regimulu parlamentariu potu magiarii ajunge la aceleasi pretensiuni si fatia cu Agri'a, cá si cu Clusiu, si ei aru si face-o acést'a, deca de altmintrea aru avé putere la asiá ce-va. Ca avemu dreptu in privint'a acést'a, ne argumentéza urmatóarele din „P. N.“ „O urmaré din regimulu parlamentar este, ca singuratecile tieri si municipii legate laolalta prin acelasi dreptu constitutionalu ungurescu, trebue centralisate încátu privesce regimulu comunu si legislativ'a carea controléza acestu regimu.“

Principatele române unite. A. I. R.

Proclamatia a Principelui Carolu la suirea sea pe tron:

Románi! In destinurile omenesci nu este o datorie mai nobila decátu aceea, de a fi chiamatu a mentiné drepturile unei natiuni si a consolidá libertátile ei.

O missiune asiá de insemnata m'a decisu sa parasescu fára pregetu o positiune independinta, famili'a si tiér'a de care amu fostu legatu prin legamintele si suvenirile cele mai sacre, pentru a urmá apelulu vostru.

Primirea plebiscitulu, care a pusu pe capulu meu corón'a lui Stefanu celu mare si a lui Michaiu Vitézulu, imi impune o mare raspundere. Speru in sa, ca-mi va fi datu cu ajutorulu lui Ddiu, si cu unu intregu devotamentu de a asicuré nóucei mele patrii, o esistencia fericita si démna de trecutulu ei.

Románi! Suntu alu vostru din tóta anim'a si din totu sufletulu. Puteti sa ve intemeiati pe mine in ori ce tempu, precum eu me intemeiezu pe voi.

Datu in capital'a nóstra Bucuresci, in 11 Maiu 1866.

Carolu.

Ministri: Lascaru Catargiu, Ioann Bratianu, Potru Mavrogheni, Ioann Cantacuzinu, Constantiu A. Rosetti, Generalu Ioann Ghic'a, Dimitrie Sturz'a.

Conformu datineloru constitutionali, ministerulu, indatu dupa sosirea Mariei Sele si luarea camerei guvernulu de cátra Domnitoriu, depusu demisiunea s'a. D. Lascaru Catargiu, Locoteninte Domnescu, a compusu noulu ministeriu.

Noi Carolu I. Din gratia lui Dumnedieu si prin voint'a nationala. Domnulu alu Romaniei.

La toti de fatia si viitoriu sanetate.

Vediendu demisiunea colectiva presentata nóua, de ministerulu Locotenentiei Princiare.

Amu decretatu si decretámu ce urméza:

Art. 1. Demisiunea de mai susu este primita:

Art. 2. Suntu numiti ministr ai nostri secretari de statu:

D. Lascaru Catargiu, la departamentulu finantieleru. D. Ioann Cantacuzinu, la departamentulu justitiei. D. Petru Mavrogheni, la departamentulu de esterne. D. Constantiu A. Rosetti, la departamentulu de culteloru si alu instructiunei publice. D. Generalu Ioann Ghic'a la departamentulu de resbelu. D. Dimitrie Sturza, la departamentulu de agricultura, comerciulu si lucrári publice.

Art. 3. si celu din urma. D. ministru secretariu de statu la departamentulu de interne si presiedinte alu Donsiliulu, este insarcinatu cu esecutarea decretulu de fatia.

Datu in capital'a nóstra Bucuresci, 11 Maiu, anulu 1866.

Carolu.

Ministru secretaru de statu la departamentulu de interne si presiedinte alu Consiliulu.

L. Catargiu.

Noi Carolu I, din gratia lui Dumnedieu si prin voint'a nationala Domnu alu Romantei.

La toti de fatia si venitori sanetate.

Vediendu diurnalulu consiliulu de ministri din 10 Maiu 1866 precum si raportulu ministrulu nostru secretaru de statu la departamentulu justitiei Nr. 4205.

Amu decretatu si decretámu:

Art. 1. Se voru liberá toti cáti se afla arestati pentru crimi si delicté politici, si va incetá ori ce urmarire inceputa in aseme-neu materie.

Art. 2. Ministru nostru secretaru de statu la departamentulu justitiei, este insarcinatu cu esecutarea decretulu de fatia.

Datu in capital'a nóstra Bucuresci, in diece Maiu, anulu u-n'a mia optu sute siése-dieci si siése.

Carolu.

Ministru secretariu de statu la departamentulu justitiei.

I. Cantacuzinu.

In 12 Maiu. Armata romanésca a facutu juramentulu de credintia cátra Domnitoriu.

Ea erá renduita in ordine de batalia pe campi'a Cotroceniloru. Maria Sea a sositu in uniforma de generariu calare, insotitu de statulu majore, a ascultat oficiulu bisericescu. Dupa acést'a s'a pronúnciatu formul'a juramentulu, si a fostu salutatu de aclamatiunile entusiastice ale armatei.

Proiectu de constitutiune presentatu adunárei nationale.

(Capetu din nr. 37, 38 si 39).

Titlulu IV.

Despre Finantie.

Art. 91. Ori ce dare este asiediata numai in privint'a folosulu publicu, alu Statulu, judetiulu s'au a Comunci.

Art. 92. Nici unu impositu alu Statulu, nu se póte stabili si percepe decátu numai in puterea unei legi.

Art. 93. Nici o sarcina nici unu impositu judetianu nu se póte asiá decátu cu invoirea Consiliulu judetianu. Nici o sarcina, nici unu impoditu comunalu nu se póte pune, decátu cu consimtiementulu consiliulu comunalu. Impositele votate de Consiliile Judetiane si Comunale trebue sa primésca confirmatiunea puterei legiutóre si intárireá Domnulu.

Art. 94. Budgetulu venituriloru si alu cheltuieliloru Statulu pentru fia-care anu, se va pregati prin ingrijirea puterei esecutive. Elu se va presentá puterei legiutóre, care-lu va putea modifíca totudeun'a cu unu anu inainte de punerea lui in aplicare. Budgetulu nu va fi definitivu, decátu dupa ce se va votá de puterea legislativa si se va confirmá de Domnu. Déca Budgetulu nu se votédia in terminulu cuvenitu, puterea esecutiva va indestulá serviciile publice conformu budgetulu anulu trecutulu, fára a putea merge cu acelu budgetu mai multu de unu anu peste anulu pentru care a fostu votatu.

Art. 95. Regularea definitiva a socoteleloru trebue sa fia presentata cameriloru celu mai tárdiu intermenu de doi ani socotiti dela incheierea fia-cárni esercitiu.

Art. 96. Legile de finantie se publica in Monitoriulu oficialu cá si celelalte legi si regulamente de administratiune publica.

Art. 97. Este instituita o singura curte de compturi în România. Membri curteii de compturi se alegu de adunare, și sa intaresce de Domnu. Ei se renoescu pentru jumetate din numarul lor la fia-care patru ani. Membrii ce sunt a se renói se otarescu prin tragerea la sorti de câtra Presiedintele Adunârei. Acésta curte este insarcinata cu esaminarea și împedirea tuturor sumelor administratiunii generale și a tuturor persónelor cari sunt datóre a dá socotéla despre banii Statului. Ea priveghiéza cá nici unu condeiu din cheltielele budgetului sa nu tréca peste sum'a otârîta, nici cá o cheltuiéla sa fia făcuta in locul altei'a. Ea incheie sumele diferitelor administratiuni ale Statului, și este datóre a colege totu feluulu de lámuriri și dovedí necesarie atingátóre de aceste sume. Sumele generali ale Statului se supunu cameriloru impreuna cu observatiunile curteii de compturi. Curtea de compturi judecá pricinile isvorâte din socotelele dintre Statu și comptabili. Otârîrile ei sunt supuse la recursu in casatiune, in cátu privesce violarea formelor s'au a legéi.

Art. 98. Diferitele fonduri provenite pâna acumu din case speciale, și de care Guvernulu dispunea sub diferite titluri trebue sa fia cuprinse in Budgetulu generalu alu venituriloru Statului.

Titlulu V.

Despre puterea armata.

Art. 99. Totu Romanulu este soldatu aperatoriu alu Patriei sele. Dela 21 ani impliniti elu face parte s'au din armata regulata, s'au din militii s'au din gard'a cetâtiénésca conformu legiloru speciale.

Art. 100. Servitiulu in armat'a regulata va fi de trei ani de díle.

Art. 101. Militariloru nu se potu luá gradurile, onorile, funciunile și pensiunile, decâtu numai in virtutea unei sententi judecatoresci și cu modulu determinatu de lege.

Art. 102. Contigentu armatei se votéza pe fia-care anu. Legea care fipsédia acestu contingentu, nu póte avea târia pe mai multu decâtu unu anu.

Art. 103. Gard'a cetâtiénésca este infiintata in Statulu Românú; organizatiunea ei este regulata de o lege speciala.

Art. 104. Numai in virtutea unei legi se va puté mobilisá gard'a cetâtiénésca.

Art. 105. Nici o trupa straina nu va putea fi admisa in servitiulu Statului, nici ocupá teritoriulu Romaniei, nici trece pe elu decâtu in puterea unei anume legi.

Titlulu VI.

Dispositiuni generale.

Art. 106. Colorile Principatelorú-Unite urméza a fi, albastru, galbinu și rosíu.

Art. 107. Orasiulu Bucuresci este capital'a Statului românú și resiedinti'a Guvernului.

Art. 108. Nici unu juramentu nu se póte impune cuiva de cátu in puterea unei legi care hotaresce și formul'a lui.

Art. 109. Nici o lege, nici unu regulamentu de administratiune generala, judetiéna séu comunala, nu potu fi indatoritóre de cátu dupa ce se publica in tipulu hotaritu de lege.

Art. 110. Constitutiunea de fatia nu póte fi suspendata, nici in totulu nici in parte.

Art. 111. Nimenea, decâtu numai adunarea generale va puté cunsultá prin plebiscitu.

Titlulu VII.

Despre revisiunea Constitutiunii.

Art. 112. Corporile legiutóre au dreptulu de a declará ca este locu de a se supune revisiunii dispositiunile din constitutiune anume arelate.

Acésta declaratiune trebue in sa a fi formulata de Adunare prin o majoritate de dóue treimi și dupa trei cetiri a propunerii facute din 15 in 15 díle in siedinti'a publica.

Dupa primirea acestei declaratiuni, adunarea este disolvata de dritu, și alta se convóca in termenulu prescisu la Art. . . . Adunarea cea nóua procede la modificarea punctelor supuse revisiunii. In acestu casu Adunarea nu póte deliberá déca celu putinu dóue treimi ale membriloru care compunu Adunarea nu sunt fatia, și nici o schimbare nu se póte adoptá déca n'a intrunitu celu putfnu dóue treimi ale voturiloru. Acésta Adunare n'are alte atributiuni decâtu revisiunea dispositiuniloru din constitutiune, pentru care ea a fostu convocata și se disólva indata dupa acést'a.

Titlulu VIII.

Dispositiuni Suplementarie.

Art. 113. Diu díu'a punerei in vigóre a constitutiunii de fatia, suntu abrogate tóte legile, decretetele, regulamentele séu actele a câror'a dispositiuni suntu contrarie cu cele asiediate de ea.

Art. 114. Se voru face in celu mai scurtu tempu legile speciale, privitóre la obiectele urmatóre :

1. Asupr'a decentralisárei administrative celei mai complete. 2. Asupr'a organisárei judecatoresci. 3. Asupr'a responsabilitátei ministriloru și celorulalti agenti ai puterei esecutive. 4. Asupr'a mesurorulu celoru mai nimerite pentru a stabili abusulu cumuluului.

5. Asupr'a modificárei legéi pensiuniloru. 6. Asupr'a conditiuniloru de admisibilitate, și de inaintare in funciunile administratiunii publice. 7. Asupr'a desvoltárei cáiloru de comunicatiune. 8. Asupr'a esplotárei mineloru și paduriloru, 9. Asupr'a fluvielorú și riuriloru navigabili séu flotabili. 10. Asupr'a organizatiunii armatei, drepturile de inaintare, de retragere și asupr'a diferitelorú positiuni ale oficiáriloru. 11. Asupr'a justitiei militare.

P. Vice-presiedinte alu Consiliulu de Statu Ioanu Voinescu.
Secretariu generale Sevescu.

„Romanulu.“

V a r i e t á t i.

Sub decursulu Stei Liturgii, tinute in díu'a de SS. Constantinú și Elen'a s'a chierotesitu Pr. On. P. Ioann Patiti'a Adm. prot. de Protopresbiteru alu Tractulu Zlatnei II.

+

Dionisiu Popesculu Parochulu Zsabarului, — Vasiliu Popesculu Capelanu castrense, — și Iosifu Popesculu advocatu in Romania'a, — fratii demnului Archimandritu repausatu Patriciu Popesculu, — cu inima infránta nunciéza repausarea uniculu fiu a parochulu din Zsábaru Dionisie Popesculu respective nepotu asupr'a numitiloru — **Porfirie Popesculu**, Studinte in clas'a 7-a gimnasiale din Pest'a, tinerulu de cea mai buna speranti'a, intemplantu in 9/21 Maiu 1866 in anulu 19-lea alu etatei sale. Se va inmorméntá in 10/22 Maiu la 3 óre d. a. in Zsábaru. Lugosiu in 10/22 Maiu 1866. Fia-i tierán'a asióra!

* * * Frigulu din Maiu, se spune ca au stricatu in pártile Muresiulu de josu fórté tare. Din departare aflámu acum d. e. din graniti'a militara, ca vile au patimitu fórté tare. La Costaynitia se dice ca stau proprietarii de vii la pótele délulu și plángu. Se vede ca suntu de acei'a cari traiescu numai din vieritu.

Citatiune edictala.

Julian'a Ignea din San-Mihaiu in teritoriulu inclitulu regimentu confinariu serbo-banaticu nr. 14, care a parásitu cu necredintia de 9 ani pe legiutulu ei barbatu Ilie Ignea și a cárei'a ubicatiune nu se scie pâna astadi, esta prin acést'a citata, cá in terminu de unu anu și o dí sa se infatiosieze inaintea consistoriulu eparchialu, cáci la din contra pe bas'a singurei actii asternuta de legiutulu ei barbatu, se va decide caus'a divortiala și in lips'a ei amesuratu sânteloru Canóne ale bisericeii dreptmaritóre resaritene.

Caransebesiu in 21 Aprile 1866.

Consistoriulu Eparchiei gr. res. rom. a Caransebesiulu.

Nr. 18—2

Nr. 20—1

Edictu.

Ioann Ilisie, din Retisdorfu, de rel. gr. or. carele de 3 ani și mai bine au parasitu cu necredintia pe legiut'a sea socia Mari'a Cuculu din Agnit'a, se provóca prin acést'a cá in terminu de unu anu și o dí dela dat'a de josu se se infatiosieze inaintea Scaunulu protopopescu gr. or. alu Cinculu mare, cáci la din contra se va dá hotarire la acti'a muerei sale și in absentie-i.

Cinculu mare in 1 Februaru 1866.

Scaunulu protopopescu greco-orient. alu Cinculu mare.

Ignatiu Mandocea,
Adm. protopopescu.

Preturile de piatia

din Sabiiu, Vineri in 20 Maiu (1 Iun.) 1866.

	fl.	xr.
Gráulu de frunte, galét'a nemtiésca (Metzen)*	4	67
„ „ mijlocu „	4	40
„ „ códa „	4	13
Secar'a de frunte galét'a nemtiésca (Metzen) *	—	—
„ de mijlocu „	2	93
„ de códa „	—	—
Ovesulu de frunte, gal. nemt. (Metzen) *)	1	60
„ „ mijlocu „	1	47
„ „ códa „	1	33
Cucuruзуlu galét'a nemt. (Metzen) *)	2	47

*) 3 galete nemtiesci suntu 2 galete ardelenesci.

Burs'a de Vienn'a.

Din 21 Maiu (2 Iuniu) 1866.

Metalicele 5%	57 35	Actiile de creditu	125 80
Imprumutulu nat. 5%	60 85	Argintulu	126 25
Actiile de banca	661	Galbinulu	5 98